

Ministarstvo
finansija

Br: 05-02-040/26-23234/2

Podgorica, 25.06.2026.godine

Za: MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE, Rimski trg 46, Podgorica
gospodinu, Vladimiru Jokoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog uredbe o prehrambenim aditivima

Veza: Vaš akt broj: 04-310/26-16443/2 od 17.06.2026. godine

Poštovani gospodine Jokoviću,

Povodom *Predloga uredbe o prehrambenim aditivima*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Donošenje ove uredbe predlaže se radi obezbeđenja efikasnog sprovođenja Zakona o bezbednosti hrane i usaglašavanja sa pravnom tekovinom EU u oblasti prehrambenih aditiva.

Predmetni Predlog je u skladu sa obavezom kontinuiranog usaglašavanja sa EU legislativom utvrđenom Strategijom za transpoziciju i implementaciju EU propisa u Poglavlju 12 - bezbednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika, PPCG 2026. godine. Dodatno, obaveza kontinuiranog usaglašavanja je uslov i za zatvaranje pregovora u PP 12 Bezbednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi.

Na tekst Predloga uredbe i pripremljeni Izveštaj o analizi procjene uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Nadalje, Izveštajem o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa navedeno je da za implementaciju predmetne Uredbe nije potrebno obezbeđivanje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.

S tim u vezi, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na Predlog uredbe o prehrambenim aditivima.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Novica Vuković

PREDLOG

Na osnovu člana 51 stav 2 Zakona o bezbjednosti hrane („Službeni list CG“, broj 59/26), Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2026. godine, donijela je

UREDBU O PREHRAMBENIM ADITIVIMA*

Predmet

Član 1

Ovom uredbom propisuju se zahtjevi za prehrambene aditive.

Cilj

Član 2

- (1) Cilj ove uredbe je obezbjeđivanje efikasnog funkcionisanja unutrašnjeg tržišta uz istovremeno obezbjeđivanje visokog nivoa zaštite zdravlja ljudi i visokog nivoa zaštite potrošača, uključujući zaštitu interesa potrošača i poštene prakse u trgovini hranom i zaštite životne sredine, po potrebi.
- (2) Radi ostvarivanja cilja iz stava 1 ovog člana, ovom uredbom uređuju se uslovi upotrebe prehrambenih aditiva u hrani, uključujući njihovu upotrebu u prehrambenim aditivima i prehrambenim enzimima u skladu sa propisom kojim se uređuju prehrambeni enzimi i prehrambenih aroma u skladu sa posebnim propisom o prehrambenim aromama i određenim prehrambenim sastojcima hrane sa osobinama aroma za upotrebu u i na hrani.
- (3) Ovom uredbom se bliže uređuju i zahtjevi za označavanje prehrambenih aditiva koji se stavljaju na tržište kao takvi.

Primjena

Član 3

Ova uredba primjenjuje se na prehrambene aditive, osim ako je posebnim propisom kojim se uređuje njihova upotreba u određenoj hrani ili za određene namjene drugačije propisano.

Izuzete od primjene

Član 4

- (1) Ova uredba ne primjenjuje se na prehrambene enzime utvrđene propisom kojim se uređuju vrste prehrambenih enzima koji se mogu koristiti u hrani
- (2) Ova uredba ne primjenjuje se na sljedeće supstance, osim ako se koriste kao prehrambeni aditivi:
 - 1) pomoćna sredstva u preradi;
 - 2) supstance koje se koriste za zaštitu biljaka i biljnih proizvoda u skladu sa posebnim propisima o zdravstvenoj zaštiti bilja;
 - 3) supstance koje se dodaju hrani kao hranljive materije;
 - 4) supstance koje se koriste za tretman vode za ljudsku potrošnju, u skladu sa zakonom kojim se propisuju parametri zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu
 - 5) arome koje spadaju u područje primjene posebnog propisa o aromama i određenim sastojcima hrane sa aromatičnim svojstvima za upotrebu u i na hrani.

Značenje izraza

Član 5

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sledeća značenja:

- 1) **prehrambeni aditiv** je svaka supstanca koja se sama po sebi ne konzumira kao hrana i koja se uobičajeno ne koristi kao karakterističan sastojak hrane, bez obzira na to da li ima hranljivu vrijednost, a čije namjerno dodavanje u hrani u tehnološke svrhe tokom proizvodnje, prerade,

pripreme, obrade, pakovanja, transporta ili skladištenja takve hrane dovodi ili se može očekivati da dovede do toga da ona ili njeni nusproizvodi postanu direktno ili indirektno sastavni dio te hrane, a izrazi koji se ne smatraju prehrambenim aditivima:

- a) monosaharidi, disaharidi ili oligosaharidi i hrana koja ih sadrži i koristi se zbog svojih zaslađivačkih svojstava;
 - b) hrana, bilo sušena ili u koncentrisanom obliku, uključujući arome ugrađene tokom proizvodnje složene hrane, zbog svojih aromatičnih, ukusnih ili nutritivnih svojstava, zajedno sa sekundarnim efektom bojenja;
 - c) supstance koje se koriste u materijalima za oblaganje ili premazivanje, koje ne čine dio hrane i nijesu namijenjene da se konzumiraju zajedno sa tom hranom;
 - d) proizvodi koji sadrže pektin i dobijeni su od sušenog jabučne komine ili kore citrusa ili dunja, ili njihove mješavine, djelovanjem razblažene kiseline, nakon čega slijedi djelimična neutralizacija natrijumovim ili kalijumovim solima (tečni pektin);
 - e) baze za žvakaće gume;
 - f) bijeli ili žuti dekstrin, prženi ili dekstrinizirani skrob, skrob modifikovan kiselinskom ili alkalnom obradom, izbijeljeni skrob, fizički modifikovani skrob i skrob tretiran amilolitičkim enzimima;
 - g) amonijum-hlorid;
 - h) krvna plazma, jestivi želatin, proteinski hidrolizati i njihove soli, mliječni protein i gluten;
 - i) aminokiseline i njihove soli, osim glutaminske kiseline, glicina, cisteina i cistina i njihovih soli koje nemaju tehnološku funkciju;
 - j) kazeinati i kazein;
 - k) inulin;
- 2) **pomoćno sredstvo** u preradi je svaka supstanca koja:
- a) se sama po sebi ne konzumira kao hrana;
 - b) se namjerno koristi u preradi sirovina, hrane ili njenih sastojaka radi postizanja određene tehnološke svrhe tokom obrade ili prerade; i
 - c) može dovesti do nenamjernog, ali tehnički neizbježnog prisustva ostataka te supstance ili njenih derivata u konačnom proizvodu, pod uslovom da oni ne predstavljaju zdravstveni rizik i da nemaju tehnološki efekat na konačni proizvod;
- 3) **funkcionalna klasa** je jedna od kategorija navedenih u Prilogu 1 posebnog propisa kom se propisuje lista odobrenih prehrambenih aditiva, uslovi upotrebe i pravila označavanja prehrambenih aditiva, zasnovana na tehnološkoj funkciji koju prehrambeni aditiv ima u hrani;
- 4) **neprerađena hrana** je hrana koja nije prošla nikakav tretman koji dovodi do značajne promjene njenog prvobitnog stanja, pri čemu se sljedeće naročito ne smatraju značajnom promjenom: dijeljenje, razdvajanje, sječenje, uklanjanje kostiju, mljevenje, skidanje kože, guljenje, ljuštenje, mljevenje u prah, rezanje, čišćenje, obrezivanje, duboko zamrzavanje, zamrzavanje, hlađenje, mljevenje žitarica, ljuštenje, pakovanje ili raspakivanje;
- 5) **hrana bez dodatih šećera** je hrana bez:
- 1) bilo kakvih dodatih monosaharida ili disaharida;
 - 2) bilo kakve dodate hrane koja sadrži monosaharide ili disaharide i koristi se zbog svojih zaslađivačkih svojstava;
- 6) **hrana sa smanjenom energetsom vrijednošću** je hrana čija je energetska vrijednost smanjena za najmanje 30% u poređenju sa originalnom hranom ili sličnim proizvodom;
- 7) **stoni zaslađivači** su preparati dozvoljenih zaslađivača, koji mogu sadržati i druge prehrambene aditive i/ili sastojke hrane i koji su namijenjeni prodaji krajnjem potrošaču kao zamjena za šećere;
- 8) **quantum satis** je oznaka da nije propisan maksimalni numerički nivo i da se supstance koriste u skladu sa dobrom proizvođačkom praksom, na nivou ne višem od onog koji je potreban za postizanje željene svrhe, odnosno ne dovodeći potrošača u zabludu.

Lista odobrenih prehrambenih aditiva, uslovi upotrebe i pravila označavanja prehrambenih aditiva

Član 6

Organ državne uprave nadležan za bezbjednost hrane utvrđuje.

- 1) funkcionalne klase prehrambenih aditiva u hrani i prehrambenih aditiva u prehrambenim aditivima i prehrambenim enzimima
- 2) listu odobrenih prehrambenih aditiva za upotrebu u hrani i uslovi njihove upotrebe
- 3) listu prehrambenih aditiva uključujući nosače odobrenih za upotrebu u prehrambenim aditivima, prehrambenim enzimima, prehrambenim aromama, prehrambenim supstancama i uslovi njihove upotrebe
- 4) listu tradicionalne hrana za koju se može ograničavati korišćenje nekih kategorija prehrambenih aditiva
- 5) listu prehrambenih boja za koje treba navesti dodatne informacije na oznakama namirnica.

Liste odobrenih prehrambenih aditiva

Član 7

- (1) Samo prehrambeni aditivi dati u Prilogu 2 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe, mogu se stavljati na tržište kao takvi i koristiti u hrani u skladu sa propisanim uslovima njihove upotrebe koji su utvrđeni ovom uredbom.
- (2) Samo prehrambeni aditivi dati u Prilogu 3 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe mogu se koristiti u prehrambenim aditivima, prehrambenim enzimima i prehrambenim aromama u skladu sa propisanim uslovima njihove upotrebe koji su utvrđeni ovom uredbom.
- (3) Prehrambeni aditivi dati u Prilogu 2 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe navode se prema kategorijama hrane u koju se mogu dodavati.
- (4) Prehrambeni aditivi dati u Prilogu 3 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe navode se prema prehrambenim aditivima, prehrambenim enzimima, prehrambenim aromama i hranjivim materijama ili njihovim kategorijama u koje se mogu dodavati.
- (5) Prehrambeni aditivi moraju ispunjavati specifikacije iz člana 17 ove uredbe.

Zabrana stavljanja na tržište neodobrenog prehrambenog aditiva i/ili nebezbedne hrane

Član 8

Na tržište se ne smije stavljati prehrambeni aditiv niti bilo koja hrana u kojoj je takav prehrambeni aditiv prisutan, ako upotreba tog prehrambenog aditiva nije u skladu sa ovom uredbom i posebnim propisom iz člana 6 stav 1 ove uredbe.

Opšti uslovi za uključivanje i upotrebu prehrambenih aditiva u liste Evropske unije

Član 9

- (1) Prehrambeni aditiv može se nalaziti u Prilogu 2 i Prilogu 3 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe samo ako ispunjava sljedeće uslove i, kada je to relevantno, druge legitimne faktore, uključujući faktore zaštite životne sredine ako:
 - 1) na osnovu dostupnih naučnih dokaza ne predstavlja bezbjednosni rizik za zdravlje potrošača pri predloženom nivou upotrebe;
 - 2) postoji opravdana tehnološka potreba koja se ne može ostvariti drugim ekonomski i tehnološki izvodljivim sredstvima; i
 - 3) njegova upotreba ne dovodi potrošača u zabludu.
- (2) Prehrambeni aditiv koji je dat u Prilogu 2 i Prilogu 3 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe mora imati prednosti i koristi za potrošača i, stoga, služiti jednoj ili više od sljedećih svrha:
 - 1) očuvanje prehrambenog kvaliteta hrane;
 - 2) obezbjeđivanje potrebnih sastojaka ili komponenti za hranu proizvedenu za grupe potrošača sa posebnim prehrambenim potrebama;

- 3) poboljšanje roka trajanja ili stabilnosti hrane ili poboljšanje njenih organoleptičkih svojstava, pod uslovom da se priroda, supstanca ili kvalitet hrane ne mijenjaju na način koji dovodi potrošača u zabludu;
 - 4) olakšavanje proizvodnje, prerade, pripreme, obrade, pakovanja, transporta ili skladištenja hrane, uključujući prehrambene aditive, prehrambene enzime i prehrambene arome, pod uslovom da se aditiv ne koristi za prikrivanje posljedica korišćenja nekvalitetnih sirovina ili bilo kakvih nepoželjnih praksi ili tehnika, uključujući ne higijenske prakse ili tehnike, tokom takvih aktivnosti.
- (3) Izuzetno od stava 2 tačka 1 ovog člana, prehrambeni aditiv koji može smanjiti nutritivni kvalitet hrane, a dat je u Prilogu 2 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe, može se koristiti pod uslovom da je ispunjen jedan od sljedećih uslova:
- 1) hrana ne predstavlja značajan dio uobičajene ishrane; ili
 - 2) je prehrambeni aditiv neophodan za proizvodnju hrane za grupe potrošača sa posebnim prehrambenim potrebama.

Posebni uslovi za zaslađivače

Član 10

Prehrambeni aditiv može se nalaziti u Prilogu 2 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe za funkcionalnu klasu zaslađivača samo ako, pored ispunjavanja jedne ili više svrha iz člana 9 stav 2 ove uredbe, ispunjava jedan ili više od sledećih ciljeva:

- 1) zamjena šećera u proizvodnji hrane sa smanjenom energetsom vrijednošću, nekariogene hrane ili hrane bez dodatih šećera; ili
- 2) zamjena šećera kada to omogućava produženje roka trajanja hrane; ili
- 3) proizvodnja hrane namijenjena posebnim prehrambenim upotrebama kako je definisano posebnim propisom o supstancama koje se mogu dodavati hrani za posebne prehrambene potrebe.
- 4)

Posebni uslovi za boje

Član 11

Prehrambeni aditiv može se nalaziti u Prilogu 2 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe za funkcionalnu klasu boje samo ako, pored ispunjavanja jedne ili više svrha navedenih u članu 9 stav 2 ove uredbe, ispunjava jedan ili više od sledećih ciljeva:

- 1) obnavljanje izvornog izgleda hrane čija je boja promijenjena usljed obrade, skladištenja, pakovanja i distribucije, pri čemu može biti narušena vizuelna prihvatljivost;
- 2) činjenje hrane vizuelno privlačnijom;
- 3) davanje boje hrani koja je inače bezbojana.

Funkcionalne klase prehrambenih aditiva

Član 12

- (1) Prehrambeni aditivi mogu se nalaziti u Prilogu 2 i 3 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe, u jednu od funkcionalnih klasa iz Priloga 1 istog propisa, na osnovu njihove glavne tehnološke funkcije.
- (2) Raspoređivanje prehrambenog aditiva u određenu funkcionalnu klasu ne isključuje njegovu upotrebu za više funkcija.

Sadržaj lista Zajednice prehrambenih aditiva

Član 13

- (1) Prehrambeni aditiv koji ispunjava uslove iz čl. 9, 10 i 11 ove uredbe može biti uključen u Prilogu 2 i Prilogu 3 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe
- (2) Unos prehrambenog aditiva u Prilogu 2 i 3 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe mora da sadrži:

- 1) naziv prehranbenog aditiva i njegov E broj;
- 2) hranu kojoj se prehranbeni aditiv može dodavati;
- 3) uslove pod kojima se prehranbeni aditiv može koristiti;
- 4) postoje ograničenja u pogledu prodaje prehranbenog aditiva neposredno krajnjem potrošaču, po potrebi.

Nivoi upotrebe prehranbenih aditiva

Član 14

- (1) Prilikom utvrđivanja uslova upotrebe iz člana 13 stav 2 tačka 3 ove uredbe:
 - 1) nivo upotrebe mora biti utvrđen na najnižem nivou potrebnom za postizanje željenog efekta,
 - 2) nivoi se moraju zasnivati na:
 - a) prihvatljivom dnevnom unosu ili ekvivalentnoj procjeni utvrđenoj za prehranbeni aditiv, kao i na vjerovatnom dnevnom unosu iz svih izvora;
 - b) kada se prehranbeni aditiv koristi u hrani namijenjenoj posebnim grupama potrošača, mogućem dnevnom unosu aditiva od strane potrošača iz tih grupa.
- (2) za prehranbeni aditiv ne utvrđuje se maksimalni numerički nivo (quantum satis) i u tom slučaju, prehranbeni aditiv se koristi u skladu sa principom quantum satis, po potrebi.
- (3) Maksimalni nivoi prehranbenih aditiva dati u Prilogu 2 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe primjenjuju se na hranu u obliku u kojem se stavlja na tržište, osim ako nije drugačije navedeno.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, za sušenu i/ili koncentrisanu hranu koja se mora rekonstituisati, maksimalni nivoi se primjenjuju na hranu nakon rekonstitucije u skladu sa uputstvima na etiketi, uzimajući u obzir minimalni faktor razrjeđenja.
- (5) Maksimalni nivoi za boje utvrđeni u Prilogu 2 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe primjenjuju se na količine obojenog principa sadržanog u preparatu za bojenje, osim ako nije drugačije navedeno.

Promjene u procesu proizvodnje ili početnim materijalima prehranbene aditive

Član 15

Kada je prehranbeni aditiv dat u Prilozima 2 i 3 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe, a dođe do značajne promjene u njegovim metodama proizvodnje ili u korišćenim ulaznim materijalima, ili do promjene veličine čestica, na primjer putem nanotehnologije, prehranbeni aditiv proizveden tim novim metodama ili materijalima smatra se različitim aditivom i za njegovo stavljanje na tržište neophodan je novi unos u liste Priloga 2 i 3 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe ili izmjena specifikacija.

Prehranbeni aditivi koji spadaju u područje primjene propisa o genetički modifikovanoj hrani i hrani za životinje

Član 16

Prehranbeni aditivi koji su obuhvaćeni propisom kojim se uređuje genetički modifikovana hrana i hrana za životinje, može biti uključen u liste koje čine sastavni dio Priloga 2 i 3 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe.

Specifikacije prehranbenih aditiva

Član 17

- (1) Specifikacije prehranbenih aditiva koje se odnose na porijeklo, kriterijume čistoće i druge potrebne informacije donose se prilikom uključivanja prehranbenog aditiva u listu odobrenih aditiva koja čini sastavni dio Priloga 2 i 3 iz člana 6 stav 1 ove uredbe.
- (2) Posebne zahtjeve o utvrđivanju specifikacija za prehranbene aditive propisuje organ državne uprave nadležan za bezbjednost hrane.

Upotreba prehrambenih aditiva u neprerađenoj hrani

Član 18

Prehrambeni aditivi ne smiju se koristiti u neprerađenoj hrani, osim kada je takva upotreba jasno utvrđena posebnim propisom iz člana 6 stav 1 ove uredbe.

Upotreba prehrambenih aditiva u hrani za odojčad i malu djecu

Član 19

Prehrambeni aditivi ne smiju se koristiti u hrani za odojčad i malu djecu, kao ni u hrani za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu ishranu pri redukcijskoj dijeti, uključujući dijetetsku hranu za odojčad i malu djecu za posebne medicinske namjene, utvrđene posebnim propisom o hrani za odojčad i malu djecu, hrani za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu ishranu pri redukcijskoj dijeti, osim kada je takva upotreba predviđena posebnim propisom o genetički modificovanoj hrani i hrani za životinje.

Upotreba boja za označavanje

Član 20

Za označavanje zdravstvene ispravnosti u skladu sa posebnim propisima o pitanjima zdravstvene ispravnosti koja utiču na trgovinu svježim mesom u Evropskoj uniji, kao i za druge neophodne oznake na mesnim proizvodima, za dekorativno bojenje ljuski jaja i za žigosanje ljuski jaja, mogu se koristiti samo prehrambene boje navedene u Prilogu 2 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe, u skladu sa posebnim propisom o higijeni za hranu životinjskog porijekla.

Princip prenošenja (carry-over princip)

Član 21

- (1) Prisustvo prehrambenog aditiva je dozvoljeno:
 - 1) u smjesi hrane koja nije obuhvaćena Prilogom 2 posebnog propisa iz člana 5 ove uredbe, ako je prehrambeni aditiv dozvoljen u jednom od sastojaka te složene hrane;
 - 2) u hrani kojoj je dodat prehrambeni aditiv, prehrambeni enzim ili prehrambena aroma, ako:
 - a) je prehrambeni aditiv dozvoljen u prehrambenom aditivu, prehrambenom enzimu ili prehrambenoj aromi u skladu sa ovom uredbom i posebnim propisom kojim se propisuje lista odobrenih prehrambenih aditiva, uslovi upotrebe i pravila označavanja prehrambenih aditiva; i
 - b) je prenesen u hranu putem tog prehrambenog aditiva, prehrambenog enzima ili prehrambene arome; i
 - 3) nema tehnološku funkciju u gotovoj hrani;
 - 4) u hrani koja se koristi isključivo za pripremu smjese hrane, pod uslovom da smjesa hrane ispunjava zahtjeve ove uredbe i posebnog propisa kojim se propisuje lista odobrenih prehrambenih aditiva, uslovi upotrebe i pravila označavanja prehrambenih aditiva.
- (2) Stav 1 ovog člana ne primjenjuje se na hranu za odojčad, prelazne formule, prerađenu hranu na bazi žitarica i dječju hranu, kao i dijetetsku hranu za posebne medicinske potrebe namijenjenu odojčadima i maloj djeci iz posebnog propisa o hrani za odojčad i malu djecu, hrani za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu ishranu pri redukcijskoj dijeti, osim ako je to izričito predviđeno.
- (3) Ako se prehrambeni aditiv u prehrambenoj aromi, prehrambenom aditivu ili prehrambenom enzimu dodaje hrani ili ima tehnološku funkciju u hrani, isti se smatra prehrambenim aditivom te hrane, a ne prehrambenim aditivom dodate arome, prehrambenog aditiva ili prehrambenog enzima, i tada mora ispunjavati uslove upotrebe za tu hranu.
- (4) Ne isključujući primjenu stava 1 ovog člana, prisustvo prehrambenog aditiva koji se koristi kao zaslađivač dozvoljeno je u smjesi hrane bez dodatih šećera, u hrani sa smanjenom energetsom vrijednošću, u dijetetskoj hrani namijenjenoj niskokaloričnim dijetama, u nekariogenoj smjesi

hrane i u smjesi hrane sa produženim rokom trajanja, pod uslovom da je zaslađivač dozvoljen u jednom od sastojaka te smjese hrane.

Tradicionalna hrana

Član 22

Odobreni prehrambeni aditivi dati u Prilogu 4 posebnog propisa iz člana 6 stav 1 ove uredbe mogu i dalje zabranjivati korišćenje nekih kategorija prehrambenih aditiva u tradicionalnoj hrani.

Označavanje prehrambenih aditiva koji nijesu namijenjeni prodaji krajnjem potrošaču

Član 23

Prehrambeni aditivi koji nijesu namijenjeni prodaji krajnjem potrošaču, bilo da se prodaju pojedinačno ili pomiješani međusobno i/ili sa sastojcima hrane, kako je definisano u posebnoj propisu o informisanju potrošača o hrani, mogu se stavljati na tržište samo uz označavanje predviđeno članom 22 ove uredbe, koje mora biti lako uočljivo, jasno čitljivo i neizbrisivo, pri čemu informacije moraju biti na jeziku koji je lako razumljiv kupcima.

Opšti zahtjevi za označavanje prehrambenih aditiva koji nijesu namijenjeni prodaji krajnjem potrošaču

Član 24

- (1) Kada se prehrambeni aditivi koji nijesu namijenjeni prodaji krajnjem potrošaču prodaju pojedinačno ili pomiješani međusobno i/ili sa drugim sastojcima hrane i/ili drugim supstancama koje su im dodate, njihovo pakovanje ili posude moraju sadržati sljedeće informacije:
 - 1) naziv i/ili E-broj utvrđen posebnim propisom kojim se propisuje lista odobrenih prehrambenih aditiva, uslovi upotrebe i pravila označavanja prehrambenih aditiva za svaki prehrambeni aditiv ili trgovački opis koji uključuje naziv i/ili E-broj svakog prehrambenog aditiva;
 - 2) oznaku „za hranu” ili oznaku „ograničena upotreba u hrani” ili precizniju oznaku koja upućuje na njegovu namjenu u hrani;
 - 3) po potrebi, posebne uslove skladištenja i/ili upotrebe;
 - 4) oznaku koja identifikuje šaržu ili lot;
 - 5) uputstva za upotrebu, ako bi njihovo izostavljanje onemogućilo pravilnu upotrebu prehrambenog aditiva;
 - 6) naziv ili poslovni naziv i adresu proizvođača, odgovornog lica za pakovanje ili prodavca;
 - 7) podatak o maksimalnoj količini svake komponente ili grupe komponenti koje podliježu kvantitativnom ograničenju u hrani i/ili odgovarajuće informacije u jasnim i lako razumljivim terminima koje omogućavaju kupcu da ispoštuje ovu uredbu ili drugi poseban propis; kada se ista granica količine primjenjuje na grupu komponenti koje se koriste pojedinačno ili u kombinaciji, može se navesti ukupni procenat kao jedna vrijednost; granica količine izražava se numerički ili po principu quantum satis;
 - 8) neto količina;
 - 9) datum minimalne trajnosti ili rok upotrebe;
 - 10) kada je relevantno, informacije o prehrambenom aditivu ili drugim supstancama iz ovog člana koje su navedene u posebnoj propisu o informisanju potrošača u pogledu označavanja sastojaka prisutnih u hrani.
- (2) Ako se prehrambeni aditivi prodaju pomiješani međusobno i/ili sa drugim sastojcima hrane, njihovo pakovanje ili posude moraju sadržati listu svih sastojaka u opadajućem redoslijedu prema procentu njihovog masenog udijela u ukupnoj cjelini.
- (3) Ako se supstance (uključujući prehrambene aditive ili druge sastojke hrane) dodaju prehrambenim aditivima radi olakšavanja njihovog skladištenja, prodaje, standardizacije, razrjeđivanja ili rastvaranja, njihovo pakovanje ili posude moraju sadržati listu svih tih supstanci u opadajućem redoslijedu prema procentu njihovog masenog udijela u ukupnoj cjelini.

- (4) Izuzetno od st. 1, 2 i 3 ovog člana, informacije iz stava 1 tač. 5, 6 i 7 i st. 2 i 3 ovog člana, mogu se nalaziti samo na dokumentaciji koja prati isporuku, a koja se dostavlja uz ili prije isporuke, pod uslovom da je oznaka „nije za maloprodaju” jasno vidljiva na pakovanju ili posudi predmetnog proizvoda.
- (5) Izuzetno od st. 1, 2 i 3 ovog člana, kada se prehrambeni aditivi isporučuju u cistjernama, sve informacije mogu biti navedene samo na dokumentaciji koja se odnosi na pošiljku, a koja se dostavlja uz isporuku.

Označavanje prehrambenih aditiva namijenjenih prodaji krajnjem potrošaču

Član 25

- (1) Ne isključujući primjenu posebnih propisa o informisanju potrošača, o oznakama ili znakovima koji identifikuju seriju kojoj pripada određena hrana i posebne propise o genetski modificovanoj hrani i hrani za životinje, prehrambeni aditivi koji se prodaju pojedinačno ili pomiješani međusobno i/ili sa drugim sastojcima hrane, a namijenjeni su prodaji krajnjem potrošaču, mogu se stavljati na tržište samo ako njihovo pakovanje sadrži sljedeće informacije:
 - 1) naziv i E-broj utvrđen posebnim propisom kojim se propisuje lista odobrenih prehrambenih aditiva, uslovi upotrebe i pravila označavanja prehrambenih aditiva za svaki prehrambeni aditiv ili trgovački opis koji uključuje naziv i E-broj svakog prehrambenog aditiva;
 - 2) oznaku „za hranu” ili oznaku „ograničena upotreba u hrani” ili precizniju oznaku koja upućuje na njegovu namjenu u hrani.
- (2) Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, trgovački opis stonog zaslađivača mora uključivati izraz „stoni zaslađivač na bazi ...”, uz navođenje naziva zaslađivača koji se koriste u njegovom sastavu.
- (3) Označavanje stonog zaslađivača koji sadrži poliole i/ili aspartam i/ili so aspartam-acesulfam mora sadržati sljedeća upozorenja:
 - 1) poliole: „prekomjerna konzumacija može izazvati laksativne efekte”;
 - 2) aspartam/so aspartam-acesulfam: „sadrži izvor fenilalanina”.
- (4) Proizvođači stonih zaslađivača dužni su da na odgovarajući način učine dostupnim potrebne informacije kako bi omogućili njihovu bezbjednu upotrebu od strane krajnjeg potrošača.
- (5) Za informacije iz st. 1 do 3 ovog člana, primjenjuju se i odredbe posebnog propisa o informisanju potrošača o hrani.

Zahtjev za označavanje hrane koja sadrži određene prehrambene boje

Član 26

- (1) Pored zahtjeva utvrđenih posebnim propisom o informisanju potrošača o hrani, označavanje hrane koja sadrži prehrambene boje utvrđene u Prilogu 4 posebnog propisa kojim se propisuje lista odobrenih prehrambenih aditiva, uslovi upotrebe i pravila označavanja prehrambenih aditiva, mora uključivati dodatne informacije utvrđene u tom propisu.
- (2) U pogledu informacija iz stava 1 ovog člana, shodno se primjenjuju druge odredbe iz posebnog propisa o informisanju potrošača o hrani.

Ostali zahtjevi za označavanje

Član 27

Primjena odredaba čl. 23 do 26 ove uredbe ne isključuje primjenu posebnih propisa iz oblasti metrologije kojima su bliže propisani detaljniji i obuhvatniji zahtjevi odnosno koji uređuju prezentaciju, klasifikaciju, pakovanje i označavanje opasnih supstanci i preparata, ili koje se primjenjuju na transport takvih supstanci i preparata.

Obaveza obavještanja

Član 28

- (1) Subjekat u poslovanju hranom koji proizvodi ili stavlja na tržište prehrambene aditive, dužan je da na zahtjev organa uprave nadležnog za bezbjednost hrane, hrane za životinje i predmeta i materijala koji su namijenjeni da dolaze u kontakt sa hranom (u daljem tekstu: nadležni organ) dostavi podatke o svim novim naučnim ili tehničkim informacijama koje bi mogle uticati na procjenu bezbjednosti prehrambenog aditiva
- (2) Subjekat u poslovanju hranom koji proizvodi ili stavlja na tržište prehrambene aditive dužan je da na zahtjev nadležnog organa dostavi informacije o stvarnoj upotrebi prehrambenog aditiva.

Prestanak važenja

Član 29

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o aditivima koji se mogu koristiti u hrani („Službeni list CG“, br. 19/16, 80/16, 39/18, 62/19 i 133/22).

Stupanje na snagu

Član 30

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

*U ovu uredbu prenjeta je Regulativa (EK) br. 1333/2008 Evropske Komisije od 16. decembra 2008. o prehrambenim aditivima, sa izmjenama:
: 32010R0238; 32011R1129; 32013R1152; 32011R1130; 32011R1131; 32012R0232; 32012R0380; 32012R0470; 32012R0471; 32012R0472;
32012R0570; 32012R0583; 32012R0675; 32012R1049; 32012R1057; 32012R1147; 32012R1148; 32012R1149; 32012R1166; 32013R0025;
32013R0244; 32013R0256; 32013R0438; 32013R0509; 32013R0510; 32013R0723; 32013R0738; 32013R0739; 32013R0816; 32013R0817;
32013R0818; 32013R0913; 32013R1068; 32013R1069; 32013R1274; 32014R0059; 32014R0264; 32014R0298; 32014R0497; 32014R0505;
32014R0506; 32014R0601; 32014R0685; 32014R0923; 32014R0957; 32014R0969; 32014R1084; 32014R1092; 32014R1093; 32015R0537;
32015R0538; 32015R0639; 32015R0647; 32015R0649; 32015R1362; 32015R1378; 32015R1739; 32015R1832; 32016R0056; 32016R0263;
32016R0324; 32016R0441; 32016R0479; 32016R0683; 32017R0335; 32017R0839; 32017R0871; 32017R0874; 32017R1270; 32017R1271;
32017R1399; 32018R0074; 32018R0097; 32018R0098; 32018R0627; 32018R0677; 32018R0682; 32018R1461; 32018R1472; 32018R1481;
32018R1497; 32019R0800; 32019R0801; 32019R0891; 32019R1676; 32020R0268; 32020R0279; 32020R0351; 32020R0355; 32020R0356;
32020R0771; 32020R1419; 32020R1819; 32021R1156; 32021R1175; 32022R0063; 32022R0141; 32022R1023; 32022R1037; 32022R1038;
32022R1923; 32023R0440; 32023R0447; 32023R1329; 32023R1774; 32023R2086; 32023R2379; 32023R2108; 32024R0346; 32024R0374;
32024R0843; 32024R1081; 32024R1451; 32024R2597; 32024R2608; 32025R0651; 32025R0652; 32025R1150; 32025R1337; 32025R2058;
32025R2060; 32025R2084

Broj:

Podgorica,

2026. godine

VLADA CRNE GORE

**Predsjednik,
Mr Miloško Spajić**

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
NAZIV PROPISA	Uredba o prehranbenim aditivima

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
 - Koji su uzroci problema?
 - Koje su posljedice problema?
 - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
 - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
- Donošenje ove uredbe predlaže se radi obezbjeđenja sprovođenja Zakona o bezbjednosti hrane i potpunog usaglašavanja sa pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti prehranbenih aditiva
- Donošenjem Uredbe o prehranbenim aditivima vrši se dodatno usaglašavanje sa EU propisima donijetim u periodu od donošenja posljednje izmjene Uredba o aditivima koji se mogu koristiti u hrani („Službeni list CG“, br. 19/16, 80/16, 39/18, 62/19 i 133/22) koja je usaglašavana od 2016. godine do 2022. godine sa bazičnom Regulativom (EZ) br. 1333/2008 UREDBA (EZ) br. 1333/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. decembra 2008. o prehranbenim aditivima, sa izmjenama i dopunama: 32010R0238; 32011R1129; 32013R1152; 32011R1130; 32011R1131; 32012R0232; 32012R0380; 32012R0470; 32012R0471; 32012R0472; 32012R0570; 32012R0583; 32012R0675; 32012R1049; 32012R1057; 32012R1147; 32012R1148; 32012R1149; 32012R1166; 32013R0025; 32013R0244; 32013R0256; 32013R0438; 32013R0509; 32013R0510; 32013R0723; 32013R0738; 32013R0739; 32013R0816; 32013R0817; 32013R0818; 32013R0913; 32013R1068; 32013R1069; 32013R1274; 32014R0059; 32014R0264; 32014R0298; 32014R0497; 32014R0505; 32014R0506; 32014R0601; 32014R0685; 32014R0923; 32014R0957; 32014R0969; 32014R1084; 32014R1092; 32014R1093; 32015R0537; 32015R0538; 32015R0639; 32015R0647; 32015R0649; 32015R1362; 32015R1378; 32015R1739; 32015R1832; 32016R0056; 32016R0263; 32016R0324; 32016R0441; 32016R0479; 32016R0683; 32017R0335; 32017R0839; 32017R0871; 32017R0874; 32017R1270; 32017R1271; 32017R1399; 32018R0074; 32018R0097; 32018R0098; 32018R0627; 32018R0677; 32018R0682; 32018R1461; 32018R1472; 32018R1481; 32018R1497; 32019R0800; 32019R0801; 32019R0891; 32019R1676; 32020R0268; 32020R0279; 32020R0351; 32020R0355; 32020R0356; 32020R0771; 32020R1419; 32020R1819; 32021R1156; 32021R1175; 32022R0063; 32022R0141; 32022R1023; 32022R1037; 32022R1038; 32022R1923; 32023R0440; 32023R0447; 32023R1329; 32023R1774; 32023R2086; 32023R2379; 32023R2108; 32024R0346; 32024R0374; 32024R0843; 32024R1081; 32024R1451; 32024R2597; 32024R2608; 32025R0651; 32025R0652; 32025R1150; 32025R1337; 32025R2058; 32025R2060; 32025R2084
- Odsustvo normi ili razlikovanje normi za prehranbene aditive u nacionalnim propisima sa normama utvrđenim EU predstavljalo bi problem za subjekte koji uvoze hranu porijeklom iz zemalja EU i trećih zemalja (usaglašenu sa EU zahtjevima u oblasti prehranbenih aditiva).
- Oštećeni bi bili subjekti u poslovanju hranom koji uvoze tu vrstu hranu iz zemalja Evropske Unije jer se može desiti da se, nakon laboratorijske provjere pošiljki hrane ocijene da nije usaglašena sa propisanim zahtjevima za prehranbene aditive, odnosno ne odgovaraju i proglase nebezbjednim za ishranu, jer se ocjena vrši na osnovu važeće nacionalne Uredbe koja je na snazi, a pošiljka je u stvari potpuno usaglašena sa EU zahtjevima.
- Nastao bi problem tj. vraćanje i zabrana uvoza pošiljki hrane zbog razlike u zahtjevima utvrđenim propisom Crne Gore koji je na snazi i propisima EU kojima je uređena ova oblast.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Donošenje ove uredbe predlaže se radi obezbjeđenja efikasnog sprovođenja Zakona o bezbjednosti hrane i usaglašavanja sa pravnom tekovinom EU u oblasti prehranbenih aditiva.

- Postoji usklađenost sa obavezom kontinuiranog usaglašavanja sa EU legislativom utvrđenom Strategijom za transpoziciju i implementaciju EU propisa u Poglavlju 12 - bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika, PPCG 2026. godine. Dodatno, obaveza kontinuiranog usaglašavanja je uslov i za zatvaranje pregovora u PP 12 - Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**
- Jedina opcija za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema je donošenje Uredbe o prehranbenim aditivima;
- Vrš se dodatno usaglašavanje sa EU propisima donijetim u periodu od donošenja poslednje uredbe o aditivima koji se mogu koristiti u hrani iz 2022. godine. Na ovaj način će se spriječiti mogućnost da subjekti koji uvoze hranu porijeklom iz zemalja u EU usaglašenu sa EU zahtjevima u ovoj oblasti ili trećih zemalja budu oštećeni pri donošenju odluke o stavljanju na tržište hrane iz uvoza zbog razlika u nacionalnim i EU propisima.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Ovom uredbom se stvaraju uslovi za stavljanje na tržište prvenstveno bezbjedne hrane - za stvaranje uslova za fer i slobodnu trgovinu ovom vrstom hrane. Ne postoji negativan uticaj direktan ili indirektan primjenom ovog propisa. Usaglašenost propisa sa EU legislativom stvara samo pozitivne posledice. Negativnih posledica nema.
- Primjenom ovog propisa ne nastaju troškovi za građane i privredu.
- Nema troškova ali se pozitivni efekti ogledaju u nesmetanom uvozu i snabdjevenosti tržišta hranom koja ispunjava propisane zahtjeve za prehrambene aditive u skladu sa standardima EU. Na ovaj način će se stvoriti pravni osnov, tako da subjekti koji uvoze tj. stavljaju na tržište ovu vrstu hrane iz zemalja EU i trećih zemalja neće biti u situaciji da zbog neusaglašenosti propisa moraju vratiti robu jer bi se procijenilo da određena kategorija hrane - nije usaglašena sa zahtjevima za prehrambene aditive iz ove uredbe.
- Stvaraju se uslovi za fer i slobodnu trgovinu hrane. Sa druge strane, kroz nadzor nad primjenom uredbe, štitiće se prava, zdravlje i bezbjednost potrošača.
- Podržava se tržišna konkurencija na način da se širi nabavno tržište za uvoz hrane odnosno prehrambenih aditiva koji ispunjavaju EU standarde a donošenjem ovog propisa i nacionalne standarde.
- Neće dovesti do stvaranja administrativnih opterećenja i biznis barijera. Zapravo, ukloniće biznis barijere usaglašavanjem sa EU.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problem u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda?

- Obrazložiti. - Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa? - -Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.
- Za implementaciju ove uredbe nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. - Za implementaciju ove uredbe nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. - Implementacijom ove uredbe ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. - Implementacijom ove uredbe ostvariće se prihod za budžet Crne Gore od naknada za pregled pošiljki hrane iz uvoza. - Prihod zavisi od broja uvezenih pošiljki tokom godine pa nije moguće predvidjeti broj pošiljki hrane koja će se uvoziti i ispitati tj. iznos prihoda. - Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na predlog propisa.
6. Konsultacije zainteresovanih strana - Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza podrške i ako da, kako. - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije). - Naznačiti glavne rezultate konsultacija i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazloži.
- Nije korišćena eksterna ekspertiza podrške. - Crna Gora je dužna da sve izmjene, u skladu sa obavezom u procesu pridruživanja i strategijom pravovremeno, odmah po donošenju i stupanju na snagu na nivou Evropske Unije transponuje u nacionalni propis.
7. Monitoring i evaulacija - Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa kako bi se isunili ciljevi? - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoring i evaulacije primjene propisa?
- Nema prepreka za implementaciju propisa. - Tokom primjene propisa organizovaće se, prema potrebi i zahtjevima subjekata edukativne radionice, sastanci i dr. od strane Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove. Dodatno inspektori će tokom nadzora upoznavati subjekte, uvoznike i proizvođače hrane o obavezama usaglašenosti hrane koju proizvode stavljaju na tržište sa propisanim zahtjevima za prehrambene aditive. - Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove će vršiti monitoring i evaluaciju primjene ove uredbe.
8. Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva: - Hrana stavljena na tržište Crne Gore će ispunjavati zahtjeve koji se odnose na prehrambene aditive. - Smanjen broj vraćenih pošiljki hrane u kojima je potvrđena neusaglašenost sa zahtjevima za prehrambene aditive utvrđuje se ovom uredbom.

Datum i mjesto:

Podgorica, 17.06.2026. godine

